

«مدیریت بهره‌وری»

سال یازدهم - شماره چهل و دو - پاییز 1396

ص ص: 113 - 81

تاریخ دریافت: 95/04/09

تاریخ پذیرش: 96/03/31

یک روش ترکیبی سروکوال و تاپسیس سلسله مراتبی بر اساس مجموعه‌های فازی نوع 2 برای ارزیابی کیفیت خدمات (مطالعه موردی: کیفیت خدمات حمل و نقل عمومی شهرکرد)

علی دهقانی فیل آبادی^{1*}

دکتر امیر سامان خیرخواه²

دکتر حمیدرضا احدی³

چکیده

روش سروکوال یکی از کاربردی‌ترین روشها در سنجش کیفیت خدمات است که دارای ساختار سلسله مراتبی شامل چند بعد اصلی و چند آیتم است و فاصله بین انتظارات و ادراک مشتریان از خدمات دریافتی را برای هر یک از آیت‌ها مورد تحلیل قرار می‌دهد، از سوی دیگر کیفیت خدمات یک مفهوم انتزاعی و ذهنی است و ارزش شاخص‌های آن به صورت ترم‌های زبانی تعیین می‌شوند که دارای ابهام هستند، بنابراین، در این مقاله یک روش ترکیبی سروکوال و تاپسیس سلسله مراتبی ارائه شده است که در آن براساس ساختار سروکوال، کیفیت خدمات، با کمک روش تاپسیس سلسله مراتبی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و برای مقابله با ابهام موجود در داده‌های مسأله، از مفاهیم مجموعه‌های فازی نوع 2 استفاده می‌شود. روش پیشنهادی، در قالب یک مطالعه موردی، برای ارزیابی کیفیت خدمات سناریوهای حمل و نقل شهری در شهرکرد شامل اتوبوس، تاکسی گردشی و تاکسی خطی مورد استفاده قرار گرفته است، نتایج حاصل از مطالعه موردی نشان می‌دهد که در مجموع، تاکسی گردشی بالاترین سطح کیفیت خدمات را دارد و تاکسی خطی و اتوبوس در رتبه‌های بعد قرار دارند. **واژه‌های کلیدی:** سروکوال، تاپسیس سلسله مراتبی، کیفیت خدمات، مجموعه‌های فازی نوع 2.

1- مری، گروه مهندسی صنایع، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. (نویسنده مسؤل). Dehghani@pnu.ac.ir

2- دانشیار، گروه مهندسی صنایع، دانشگاه بوعلی سینا، همدان. kheirkhah@basu.ac.ir

3- استادیار، گروه مهندسی راه آهن، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران. ahadi@iust.ac.ir

مقدمه

امروزه با گسترش رقابت در میان سازمان‌های خدماتی، افزایش کیفیت خدمات به عنوان مهمترین ابزار در میدان رقابت مطرح است. سازمانهای خدماتی برای آنکه بتوانند سهم بیشتری از بازار را به دست آورند ناچارند کیفیت خدمات را افزایش دهند در این میان داشتن آگاهی از سطح کیفی خدمات ارائه شده به مشتریان، دارای اهمیت زیادی است. کیفیت خدمات حاصل ادراکات مشتری از خدمات ارائه شده است که بر اساس انتظارات مشتری، یعنی احساس مشتری از آنچه ارائه دهندگان خدمت باید عرضه نمایند مشخص می‌شود و به عنوان عامل سنجش رضایت مشتری شناخته می‌شود (پاراسورامان¹ و دیگران، 1988). مدلسروکوال² یکی از گسترده‌ترین مدل‌های کاربردی است این مدل در اواسط سال 1985 توسط پاراسورامان، زیتامل و بری³ توسعه یافت این مدل، فاصله بین ادراکات و انتظارات از خدمات ارائه شده توسط سازمان، را به عنوان مقیاس سنجش کیفیت خدمات معرفی می‌کند. در سال 1988 پاراسورامان و دیگران، ساختار شاخص‌های این روش را بر اساس پنج بعد (قابلیت اطمینان، پاسخگویی، ضمانت، همدلی و ملموسات) و 22 آیتم بنا نهادند. مرور مطالعات انجام شده نشان می‌دهد که روش سروکوال به عنوان مبنایی برای اکثر مطالعات پذیرفته شده است هر چند ابعاد و آیتم‌های آن در مطالعات مختلف براساس نوع سازمان خدماتی و ویژگی‌های خدمت، تعدیل شده است، در مطالعات گوناگون روش سروکوال، با استفاده از مدل‌های تحلیلی متعددی مورد استفاده قرار گرفت است که می‌توان به مطالعات مروری و ارائه گزارش، مطالعات آماری بر روی مجموعه‌ای از داده‌ها و روش‌های تصمیم‌گیری چند شاخصه⁴ (MADM)، اشاره کرد (آواشتی⁵ و دیگران، 2011). آنچه مشخص است ابعاد و آیتم‌های معرفی شده در روش سروکوال دارای ساختار سلسله‌مراتبی است که دارای چند شاخص اصلی (ابعاد) است و هر شاخص اصلی دارای چند شاخص فرعی (آیتم) است که به صورت متغیر زبانی⁶ در مسأله ظاهر می‌شوند بنابراین ارزش متغیرهای زبانی،

1. Parasuraman

2. SERVQUAL

3. Parasuraman, Zeithaml & Berry

4. Multi Attribute Decision Making

5. Awasthi

6. Linguistic Variable

حاصل قضاوت های ذهنی تصمیم گیرندگان از سطح شاخص های کیفیت، توسط مشتریان، کارکنان سازمان یا افراد خبره در خارج از سازمان می باشد (وانگ و چن¹، 2015). برای انجام مقایسات منطقی بین سطوح مختلف شاخص های کیفیت، محققان این روش را در محیط فازی به کار برده اند که استفاده از آن باعث بهبود بخشیدن به مقایسه داده ها و مقابله با عدم اطمینان داده ای در مسأله گردید (بیردوگان² و دیگران، 2009)، (بیلیسیک³ و دیگران، 2013).

مطالعات فراوانی در زمینه ارزیابی کیفیت خدمات، از جمله در بخش حمل و نقل عمومی با استفاده از روش سروکوال انجام گرفته است که از ابزارهایی همچون تحلیل آماری یا به صورت مطالعه مروری و ارائه گزارش استفاده شده است، از این دسته مطالعات می توان به مواردی مانند (پاکدیل و آیدین⁴، 2007)، (زکریا⁵ و دیگران، 2010)، (راندھیور⁶ و دیگران، 2011)، (چو⁷ و دیگران، 2011)، (روخو⁸ و دیگران، 2013)، (وو و چنگ⁹، 2013)، (نواچوکو¹⁰، 2014)، (رحیم¹¹ و دیگران، 2015) و (مورتون¹² و دیگران، 2016) اشاره کرد.

روش تصمیم گیری چند شاخصه با ویژگی هایی مانند توانایی و قابلیت بالا در مدل سازی مسائل پیچیده، سادگی و قابل فهم بودن و قابلیت کالیبره کردن داده های عینی و ذهنی، گروهی از محققان را بر آن داشته تا از روش های ترکیبی سروکوال و تصمیم گیری چند شاخصه برای ارزیابی کیفیت خدمات استفاده کنند، به طور مثال، یه و کو¹³ (2003)، با استفاده از یک مدل ترکیبی سروکوال و تصمیم گیری چند شاخصه،

-
1. Wang & Chen
 2. Birdigan
 3. Bilisic
 4. Pakdil & Aidin
 5. Zakaria
 6. Randheer
 7. Chou
 8. Rojo
 9. Wu & Cheng
 10. Nwachukwu
 11. Rahim
 12. Morton
 13. Yeh & Kuo

کیفیت خدمات 14 فرودگاه آسیا و اقیانوس آرام را مورد ارزیابی قرار دادند آنها با استفاده از 40 پرسشنامه که به 20 آژانس هواپیمایی تحویل دادند اطلاعات مورد نیاز را به دست آوردند و سپس با استفاده از اعداد فازی مثلثی و روش تاپسیس¹ (TOPSIS) گزینه‌های مورد نظر را رتبه بندی کردند نتایج به دست آمده نشان داد که فرودگاه بین‌المللی سنگاپور بالاترین سطح کیفی را داشته است. لظیم و وهاب² (2010)، دریک مطالعه که با استفاده از روش مجموع ساده وزین³ (SAW) و با به کارگیری داده‌های فازی مثلثی انجام گرفت، کیفیت خدمات کشتیرانی در یک جزیره توریستی در مالزی را مورد ارزیابی قرار دادند، در این مطالعه شاخص‌های کیفیت خدمات با استفاده از شاخص‌های اصلاح شده (چانگ و یه⁴، 2002) تعیین گردیدند، نتایج حاصل، کیفیت خدمات را به طور کلی قابل قبول ارزیابی کرد و راهکارهایی را برای ارتقای سطح کیفی آن ارائه داد. آواشتی و دیگران (2011)، از یک روش ترکیبی مبتنی بر روش سروکوال و TOPSIS فازی برای ارزیابی کیفیت خدمات سیستم حمل و نقل متروی شهر مونترال کانادا استفاده کردند. در این مطالعه از ابعاد پنجگانه روش سروکوال با 14 آیتم و کسب اطلاعات از 60 مسافر مترو بهره گرفتند تا کیفیت خدمات چهار خط مترو را مورد ارزیابی قرار دهند. محمود و هاین⁵ (2013)، با استفاده از روش فرایند تحلیل سلسله مراتبی⁶ (AHP) و تحلیل واریانس چند شاخصه، فاصله بین انتظارات فعلی و بالقوه مسافری اتوبوس را مورد تحلیل قرار دادند. در این مطالعه شش بعد و 26 شاخص در نظر گرفته شد که با یک نمونه 512 تایی از مسافری اتوبوس شهر بلفاست ایرلند انجام گرفت، نتایج آن نشان داد که برای کاربران فعلی، شاخص‌های هزینه حمل و نقل و اداره کردن سرویس از اهمیت بالایی برخوردار است و این در حالی است که از نظر کاربران بالقوه شاخص‌هایی مانند دسترسی به پارکینگ و سوار شدن، سهولت دسترسی، و در دسترس بودن بلیط چند حالتی دارای اهمیت بالایی است. دالبا⁷ و دیگران (2012) با استفاده از روش AHP کیفیت خدمات

-
1. Technique for Ordering Preferences by Similarity to an Ideal Solution
 2. Lazim & Wahab
 3. Simple Additive Weighting
 4. Chang & Yeh
 5. Mahmoud & Hine
 6. Analytic Network Process
 7. Duleba

حمل و نقل عمومی شهر یوری هونجو در ژاپن را مورد ارزیابی قرار دادند. آنها معتقدند که ایجاد بهبود در کیفیت باید بر اساس تأمین دیدگاههای کاربران، شرکت های خدماتی و دولت انجام پذیرد بنابراین یک ساختار سلسله مراتبی با سه سطح از شاخص های کیفیت را بر اساس ادغام نظرات 41 کاربر، 3 مأمور دولتی و سه مدیر شرکت اتوبوسرانی، ایجاد کردند و یک رتبه بندی از شاخص های کیفیت براساس نظرات هر سه دسته ایجاد کردند و در نهایت برای تأمین نظرات آنها پیشنهادهایی ارائه کردند. اردوغان و کایا¹ (2016)، برای ارزیابی رضایت مسافریین حمل و نقل عمومی (شامل: تراموای برقی، اتوبوسهای بخش خصوصی، متروباس و شرکت اتوبوسرانی) در شهر استانبول از یک روش ترکیبی سروکوال و TOPSIS فازی استفاده کردند در این مطالعه شاخص ها، بر اساس ابعاد پنج گانه پاراسورامان و اوزان شاخص ها به وسیله جمعی از خبرگان تعیین شد، حجم نمونه شامل 2006 مسافر بود که در نهایت مشخص گردید که شکاف انتظارات مسافریین در مورد شاخص های ایمنی ایستگاهها، فاصله تا ایستگاه، روند صدور کارت اعتباری و باز گرداندن اموال جامانده مسافریین قابل توجه است که باید بهبود یابد. لپو² (2013)، با استفاده از 9 بعد و 26 آیتم، سطح کیفیت خدمات اتوبوس در شهر پالموی ایتالیا را مورد ارزیابی قرار داد، وی در این مطالعه از روش AHP فازی استفاده کرد و اطلاعات مربوط به شاخص ها را به صورت ترمهای زبانی از عدهای از مسافریین و گروه کارشناسان بخش حمل و نقل کسب کرد، نتایج این تحقیق نشان داد که بین هزینه خدمات و کیفیت خدمات فاصله قابل توجهی وجود دارد. لیو³ و دیگران (2014)، با استفاده از ترکیب روش های دیماتل⁴ و فرایند تحلیل شبکه ای⁵ (ANP)، روشی برای ارزیابی کیفیت خدمات حمل و نقل عمومی پیشنهاد دادند در این مطالعه چارچوب اولیه شاخص های انتخاب شده براساس ابعاد کیفیت ساختار سروکوال استوار است و داده های مسأله در محیط فازی استفاده شدند، با انجام تجزیه و تحلیل بر روی شاخص های اولیه و اخذ نظر کارشناسان، تصمیم بر آن شد که از چهار بعد و شانزده آیتم برای شش

1. Erdogan & Kaya

2. Lupo

3. Liou

4. Decision Making Trial and Evaluation Laboratory (DEMATEL)

5. Analytic Network Process

شرکت عمده اتوبوسرانی در شهر تاییه استفاده شود، این مطالعه در نهایت به رتبه بندی شرکت های اتوبوسرانی منجر شد و پیشنهادهایی برای بهبود کیفیت خدمات ارائه شد. به دلیل اینکه ساختار شاخص ها در روش سروکوال به صورت سلسله مراتبی است و شاخص ها و اهمیت نسبی آنها، به صورت متغیرهای زبانی می‌باشند یعنی می‌توانند ترم‌های زبانی را به عنوان ارزش بپذیرند، در این مقاله روش ساده و کارآمد تاپسیس سلسله مراتبی¹ (HTOPSIS) در محیط فازی نوع 2، ارائه می‌شود به طوری که ساختار سلسله مراتبی از شاخص های کیفیت خدمات با استفاده از روش HTOPSIS کالیبره می‌شود و ارزش شاخص ها که به صورت ترم‌های زبانی هستند با استفاده از مفاهیم مجموعه‌های فازی نوع 2² (T2FS) کالیبره می‌گردند. بنابراین در ادامه مجموعه‌های فازی نوع 2 به همراه توابع و عملگرهای آن تشریح می‌گردد سپس الگوریتم روش HTOPSIS بر اساس مجموعه های فازی نوع 2 طی گامهای مختلف ارائه می‌شود و در نهایت کیفیت خدمات حمل و نقل عمومی در شهر شهرکرد به عنوان مطالعه موردی، تحلیل می‌شود.

مجموعه‌های فازی نوع 2

عدم قطعیت موجود در ابعاد مختلف مسائل دنیای واقعی، باعث شده تا تحلیل این مسائل بیشتر با استفاده از تئوری مجموعه‌های فازی همراه شود. تئوری مجموعه‌های فازی که توسط پرفسور زاده³ در سال 1965 ارائه شد به عنوان یک ابزار مدل سازی برای سیستم های پیچیده معرفی گردید، اولین مفاهیم در زمینه تئوری مجموعه‌های فازی تحت عنوان مجموعه‌های فازی نوع 1⁴ (TIFS) معرفی گردید و موارد استفاده زیادی به خصوص در مسائل تصمیم گیری چند شاخصه پیدا کرد، در مجموعه‌های فازی نوع 1 هر مجموعه به وسیله عناصر مجموعه و تابع عضویت عناصر تعیین می‌شود که یک عدد حقیقی بین صفر و یک است پرفسور زاده در سال 1975 مجموعه‌های فازی نوع 2 را به عنوان توسعه‌ای از مجموعه‌های فازی نوع 1 معرفی کرد. در مجموعه‌های

-
1. Hierarchical TOPSIS
 2. Type2 Fuzzy Set
 3. Zadeh
 4. Type-1 Fuzzy Set

فازی نوع 2، تابع عضویت عناصر مجموعه، خود یک مجموعه فازی است. وو و مندل¹ (2007) یک مفهوم جدید از مجموعه‌های فازی نوع 2 ارائه دادند که فرآیند محاسباتی ساده‌ای دارد و در آن یک حد بالا و یک حد پایین برای تابع عضویت در نظر گرفته می‌شود هر یک از این دو تابع عضویت شبیه به تابع عضویت در مجموعه‌های فازی نوع 1 هستند. در ادامه مندل و دیگران (2006) مفهوم جدیدی به نام مجموعه‌های فازی نوع 2 فاصله‌ای² (IT2FS) معرفی کردند که در آن تابع عضویت هر عنصر یک مجموعه فازی در فاصله $[1,0]$ است.

اغلب، داده‌های مسأله‌ای برگرفته از قضاوت‌های ذهنی تصمیم‌گیرندگان است و به صورت ترم‌های زبانی (کلمات) بیان می‌شوند که باید در مسأله مورد محاسبه قرار گیرند. پروفیسور زاده در سال 1975 مثال‌هایی برای مدل کردن محاسبه با کلمه با استفاده از اجزایی از جنس فازی نوع 1 ارائه داد. سپس مندل³ نیازمندی محاسبه با کلمات به مجموعه‌های فازی نوع 2 فاصله‌ای را مطرح کرد و معتقد بود که کلمات برای افراد مختلف دارای معانی متفاوتی هستند. وی با این استدلال که کلمات دارای عدم قطعیت و مجموعه‌های فازی نوع 1 دارای یک بعد قطعی هستند، استفاده از مجموعه‌های فازی نوع 1 برای مدل کردن کلمات را ناپسندیده و معتقد بود که مجموعه‌های فازی نوع 2 فاصله‌ای، عدم قطعیت کلمه را بهتر می‌توانند مدل کنند (مندل، 2007). بنابراین، در این مطالعه برای تحلیل داده‌های کیفی از مجموعه‌های فاصله‌ای فازی نوع 2 استفاده می‌شود.

در ادامه، برخی از تعاریف و مفاهیم مجموعه‌های فازی نوع 2-فاصله‌ای به همراه عملگرهای مورد نیاز در روش پیشنهادی ارائه می‌شود.

تعریف 1: یک مجموعه فازی نوع 2 بر روی مجموعه مرجع X به صورت زیر نشان داده می‌شود (مندل و جان، 2002).

-
1. Wu & Mendel
 2. Interval Type2 Fuzzy Sets
 3. Mendel

رابطه (1)

$$\bar{A} = \{((x, u), \mu_{\bar{A}}(x, u)); \forall x \in X, \forall u \in J_x \subseteq [0, 1]\}$$

جایی که $\mu_{\bar{A}}(x, u) 0 \leq \leq 1$ است.

تعریف 2: اگر \tilde{A} یک مجموعه فازی نوع-2 باشد، می‌توان نوشت (مندل و جان، 2002):

رابطه (2)

$$\bar{A} = \sum_{x \in X} \sum_{u \in J_x} \mu_{\bar{A}}(x, u) / (x, u) = \sum_{x \in X} (\sum_{u \in J_x} \mu_{\bar{A}}(x, u) / u) / x$$

که در آن \sum اجتماع همه ترکیبات (x, u) می‌باشند و X متغیر اولیه با تابع عضویت $J_x \subseteq [0, 1]$ و u متغیر ثانویه با تابع عضویت $\sum_{u \in J_x} \mu_{\bar{A}}(x, u) / u$ بر x می‌باشد.

تعریف 3: اگر \tilde{A} یک مجموعه فازی نوع-2 باشد که در آن همه $\mu_{\bar{A}}(x, u)$ برابر 1 باشد، در این صورت \tilde{A} یک مجموعه فازی نوع-2 فاصله‌ای نامیده می‌شود که در این صورت داریم (مندل و جان، 2002):

رابطه (3)

$$\bar{A} = \sum_{x \in X} \sum_{u \in J_x} 1 / (x, u) = \sum_{x \in X} (\sum_{u \in J_x} 1 / u) / x$$

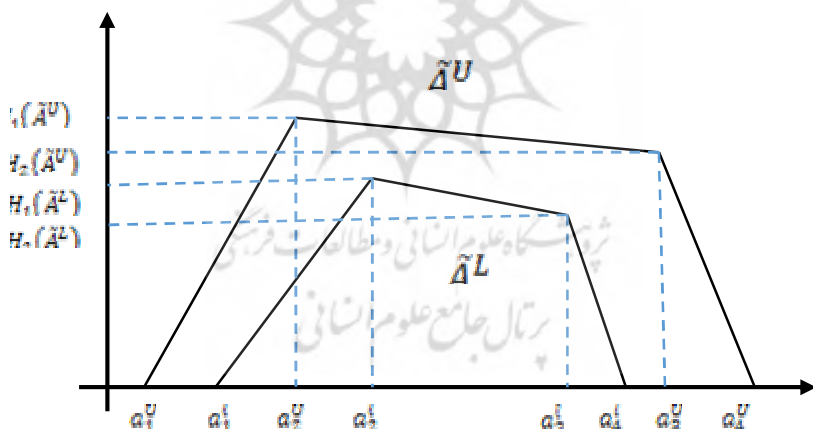
جایی که x متغیر اولیه با تابع عضویت $J_x \subseteq [0, 1]$ و u متغیر ثانویه با تابع عضویت $\sum_{u \in J_x} 1 / u$ بر x می‌باشد.

تعریف 4: یک عدد فازی ذوزنقه‌ای نوع 2 فاصله‌ای¹ (IT2TrFN) را می‌توان به صورت زیر نشان داد(لی و چن²، 2008)، (چن و لی³، 2010).

رابطه (3)

$$\bar{A} = (\bar{A}^U, \bar{A}^L) = \left((a_1^U, a_2^U, a_3^U, a_4^U; H_1(\bar{A}^U), H_2(\bar{A}^U)), (a_1^L, a_2^L, a_3^L, a_4^L; H_1(\bar{A}^L), H_2(\bar{A}^L)) \right)$$

که در آن \bar{A}^U و \bar{A}^L مجموعه‌های فازی نوع-1 هستند و همانگونه که در شکل شماره 1 نشان داده شده است، $H_i(\bar{A}^U)$ اندازه تابع عضویت بالای عنصر a_{i+1}^U و $H_i(\bar{A}^L)$ اندازه تابع عضویت پایین عنصر a_{i+1}^L است جایی که $0 \leq H_i(\bar{A}^U) \leq 1$ و $0 \leq H_i(\bar{A}^L) \leq 1$.

شکل شماره 1: یک عدد فاصله‌ای فازی ذوزنقه‌ای نوع 2

1. Interval Type-2 Trapezoidal Fuzzy Sets
2. Lee & Chen
3. Chen & Lee

تعریف 5: اگر \tilde{A}_1 و \tilde{A}_2 دو عدد فاصله‌ای فازی دوزنقه‌ای نوع 2 باشد به طوریکه:

$$\tilde{A}_1 = (\tilde{A}_1^U, \tilde{A}_1^L) = \left((a_{11}^U, a_{12}^U, a_{13}^U, a_{14}^U; H_1(\tilde{A}_1^U), H_2(\tilde{A}_1^U)), (a_{11}^L, a_{12}^L, a_{13}^L, a_{14}^L; H_1(\tilde{A}_1^L), H_2(\tilde{A}_1^L)) \right)$$

و

$$\tilde{A}_2 = (\tilde{A}_2^U, \tilde{A}_2^L) = \left((a_{21}^U, a_{22}^U, a_{23}^U, a_{24}^U; H_1(\tilde{A}_2^U), H_2(\tilde{A}_2^U)), (a_{21}^L, a_{22}^L, a_{23}^L, a_{24}^L; H_1(\tilde{A}_2^L), H_2(\tilde{A}_2^L)) \right)$$

در این صورت عملگر جمع روی این اعداد به صورت زیر تعریف می‌شوند (لی و چن، 2008)، (چن و لی، 2010).

رابطه (4)

$$\begin{aligned} \tilde{A}_1 \dot{\wedge} \tilde{A}_2 &= (\tilde{A}_1^U, \tilde{A}_1^L) \dot{\wedge} (\tilde{A}_2^U, \tilde{A}_2^L) = \\ & \left((a_{11}^U, a_{12}^U, a_{13}^U, a_{14}^U; H_1(\tilde{A}_1^U), H_2(\tilde{A}_1^U)), (a_{11}^L, a_{12}^L, a_{13}^L, a_{14}^L; H_1(\tilde{A}_1^L), H_2(\tilde{A}_1^L)) \right) \\ & \dot{\wedge} \\ & \left((a_{21}^U, a_{22}^U, a_{23}^U, a_{24}^U; H_1(\tilde{A}_2^U), H_2(\tilde{A}_2^U)), (a_{21}^L, a_{22}^L, a_{23}^L, a_{24}^L; H_1(\tilde{A}_2^L), H_2(\tilde{A}_2^L)) \right) \\ & = \\ & \left((a_{11}^U + a_{21}^U, a_{12}^U + a_{22}^U, a_{13}^U + a_{23}^U, a_{14}^U + a_{24}^U; \min(H_1(\tilde{A}_1^U), H_1(\tilde{A}_2^U)), \min(H_2(\tilde{A}_1^U), H_2(\tilde{A}_2^U))), \right. \\ & \left. (a_{11}^L + a_{21}^L, a_{12}^L + a_{22}^L, a_{13}^L + a_{23}^L, a_{14}^L + a_{24}^L; \min(H_1(\tilde{A}_1^L), H_1(\tilde{A}_2^L)), \min(H_2(\tilde{A}_1^L), H_2(\tilde{A}_2^L))) \right) \end{aligned}$$

و عملگر ضرب روی این اعداد به صورت زیر تعریف می‌شود (لی و چن، 2008)، (چن و لی، 2010).

رابطه (5)

$$\begin{aligned} \bar{A}_1 \otimes \bar{A}_2 &= (\bar{A}_1^U, \bar{A}_1^L) \otimes (\bar{A}_2^U, \bar{A}_2^L) = \\ & \left((a_{11}^U, a_{12}^U, a_{13}^U, a_{14}^U; H_1(\bar{A}_1^U), H_2(\bar{A}_1^U)), (a_{11}^L, a_{12}^L, a_{13}^L, a_{14}^L; H_1(\bar{A}_1^L), H_2(\bar{A}_1^L)) \right) \otimes \\ & \left((a_{21}^U, a_{22}^U, a_{23}^U, a_{24}^U; H_1(\bar{A}_2^U), H_2(\bar{A}_2^U)), (a_{21}^L, a_{22}^L, a_{23}^L, a_{24}^L; H_1(\bar{A}_2^L), H_2(\bar{A}_2^L)) \right) = \\ & \left((a_{11}^U \times a_{21}^U, a_{12}^U \times a_{22}^U, a_{13}^U \times a_{23}^U, a_{14}^U \times a_{24}^U; \min(H_1(\bar{A}_1^U), H_1(\bar{A}_2^U)), \min(H_2(\bar{A}_1^U), H_2(\bar{A}_2^U))), \right. \\ & \left. (a_{11}^L \times a_{21}^L, a_{12}^L \times a_{22}^L, a_{13}^L \times a_{23}^L, a_{14}^L \times a_{24}^L; \min(H_1(\bar{A}_1^L), H_1(\bar{A}_2^L)), \min(H_2(\bar{A}_1^L), H_2(\bar{A}_2^L))) \right) \end{aligned}$$

تعریف 6: اگر \tilde{A} عدد فازی ذوزنقه‌ای نوع 2 فاصله‌ای و $k > 0$ یک عدد حقیقی باشد، در این صورت خواهیم داشت (لی و چن، 2008)، (چن و لی، 2010):

رابطه (6)

$$\begin{aligned} k \times \tilde{A} &= (k \times \tilde{A}^U, k \times \tilde{A}^L) = \\ & \left((k \times a_1^U, k \times a_2^U, k \times a_3^U, k \times a_4^U; H_1(\tilde{A}^U), H_2(\tilde{A}^U)), (k \times a_1^L, k \times a_2^L, k \times a_3^L, k \times a_4^L; \right. \\ & \left. H_1(\tilde{A}^L), H_2(\tilde{A}^L)) \right) \end{aligned}$$

9

رابطه (7)

$$\begin{aligned} \tilde{A}/k &= (\tilde{A}^U/k, \tilde{A}^L/k) = \\ & \left((a_1^U/k, a_2^U/k, a_3^U/k, a_4^U/k; H_1(\tilde{A}^U), H_2(\tilde{A}^U)), (a_1^L/k, a_2^L/k, a_3^L/k, a_4^L/k; \right. \\ & \left. H_1(\tilde{A}^L), H_2(\tilde{A}^L)) \right) \end{aligned}$$

تعریف 7: اگر \tilde{A} یک عدد فازی ذوزنقه‌ای نوع 2 فاصله‌ای باشد، اندازه رتبه \tilde{A} که با $\text{Rank}(\tilde{A})$ نشان داده می‌شود به صورت زیر تعریف می‌شود (لی و چن، 2008):

رابطه (8)

$\text{Rank}(\tilde{A}) =$

$$M_1(\tilde{A}^u) + M_1(\tilde{A}^L) + M_2(\tilde{A}^u) + M_2(\tilde{A}^L) + M_3(\tilde{A}^u) + M_3(\tilde{A}^L) - 1/4(S_1(\tilde{A}^u) + S_1(\tilde{A}^L) + S_2(\tilde{A}^u) + S_2(\tilde{A}^L) + S_3(\tilde{A}^u) + S_3(\tilde{A}^L) + S_4(\tilde{A}^u) + S_4(\tilde{A}^L)) + H_1(\tilde{A}^u) + H_1(\tilde{A}^L) + H_2(\tilde{A}^u) + H_2(\tilde{A}^L)$$

که در آن $M_p(\tilde{A}^q)$ برابر میانگین عناصر a_{p+1}^q و a_p^q است یعنی

$$M_p(\tilde{A}^q) = \frac{(a_p^q + a_{p+1}^q)}{2} \text{ و } S_p(\tilde{A}^q) \text{ انحراف استاندارد عناصر } a_p^q \text{ و } a_{p+1}^q \text{ است}$$

یعنی $S_p(\tilde{A}^q) = \sqrt{\frac{1}{2} \sum_{k=p}^{p+1} (a_k^q - \frac{1}{2} \sum_{k=p}^{p+1} a_k^q)^2}$ و $S_4(\tilde{A}^q)$ انحراف

استاندارد عناصر a_1^q, a_2^q, a_3^q و a_4^q است به طوریکه

$$S_4(\tilde{A}^q) = \sqrt{\frac{1}{4} \sum_{k=1}^4 (a_k^q - \frac{1}{4} \sum_{k=1}^4 a_k^q)^2}$$

عناصر a_{p+1}^q است جایی که $3 \leq l \leq p$ و $q \in \{U, L\}$ ، با استفاده از این تابع می‌توان

دو عدد فاصله‌ای فازی ذوزنقه‌ای نوع 2 فاصله‌ای را مقایسه کرد، همچنین ترم‌های زبانی به سادگی قابل تبدیل به اعداد فازی ذوزنقه‌ای نوع 2 فاصله‌ای هستند و برای به کارگیری در محاسبات و انجام مقایسه، مطابق جدول شماره 1 می‌توان از آنها استفاده کرد (کویین و لیو¹، 2015).

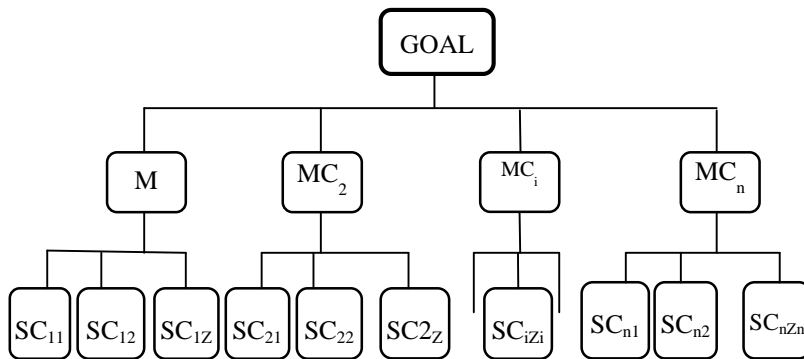
جدول شماره 1: ترم های زبانی و اعداد فازی نوع 2 فاصله ای متناظر

اصطلاحات زبانی	مجموعه های فاصله ای فازی نوع 2 متناظر
خیلی کم	$((0, 0, 0, 0.1; 1, 1), (0, 0, 0, 0.05; 0.95, 0.95))$
کم	$((0, 0.01, 0.15, 0.3; 1, 1), (0.05, 0.1, 0.1, 0.2; 0.95, 0.95))$
متوسط تا کم	$((0.15, 0.3, 0.35, 0.5; 1, 1), (0.2, 0.25, 0.3, 0.4; 0.95, 0.95))$
متوسط	$((0.3, 0.5, 0.55, 0.7; 1, 1), (0.4, 0.45, 0.5, 0.6; 0.95, 0.95))$
متوسط تا زیاد	$((0.5, 0.7, 0.75, 0.9; 1, 1), (0.6, 0.65, 0.7, 0.8; 0.95, 0.95))$
زیاد	$((0.7, 0.9, 0.95, 1; 1, 1), (0.8, 0.85, 0.9, 0.95; 0.95, 0.95))$
خیلی زیاد	$((0.9, 1, 1, 1; 1, 1), (0.95, 1, 1, 1; 0.95, 0.95))$

روش HTOPSIS بر اساس مجموعه های فازی نوع 2 فاصله ای

یک مسأله تصمیم گیری چند شاخصه شامل چند گزینه و چند شاخص است که هدف رتبه بندی گزینه ها و انتخاب بهترین گزینه است روش های تصمیم گیری چند شاخصه کاربردهای وسیعی در مدیریت اقتصادی، اجتماعی، جغرافیایی، و... دارند که هر یک از این روشها برای مسائل خاص مورد استفاده قرار می گیرد، یکی از روش های ساده و پر کاربرد روش TOPSIS است که به وسیله هوانگ و یون¹ (1981) ارائه شد روش TOPSIS بر اساس انتخاب یک گزینه که کوتاه ترین فاصله از راه حل ایده آل مثبت² (PIS) و بیشترین فاصله از راه حل ایده آل منفی³ (NIS) را داشته باشد، ارائه شد. در روش TOPSIS کلاسیک یک سطح از شاخص ها برای تحلیل در نظر گرفته می شود، به طوریکه ارزش شاخص ها به وسیله تصمیم گیرنده تعیین می شود، اما هرگاه مسأله شامل سطوح بیشتری از شاخص ها باشد (شکل 2) به طوریکه هر شاخص اصلی دارای یک یا چند شاخص فرعی باشد از روش HTOPSIS می توان استفاده کرد، این روش که به وسیله کاهرامان⁴ و دیگران (2007) توسعه داده شد، علاوه بر سادگی (همانند روش TOPSIS کلاسیک)، قابلیت حل مسأله با ساختار سلسله مراتبی را دارا است و بر خلاف روش AHP، پیچیدگی مقایسات زوجی در میان شاخص های اصلی، شاخص های فرعی و گزینه ها را ندارد.

1. Hwang and Yoon
2. Positive Ideal Solution
3. Negative Ideal Solution
4. Kahraman

شکل شماره 2: یک مسأله تصمیم گیری با ساختار سلسله مراتبی

یک مسأله تصمیم گیری با m گزینه A_1, A_2, \dots, A_m , S , $(i=1,2,3,\dots,m)$ شاخص اصلی MC_1, MC_2, \dots, MC_S ($s=1,2,3,\dots,S$) و K تصمیم گیرنده D_1, D_2, \dots, D_K را در نظر بگیرید، که هر شاخص اصلی MC_S شامل Z_s شاخص فرعی $SC_1, SC_2, \dots, SC_{Z_s}$ است به طوریکه مجموع کل شاخص های فرعی برابر $n = \sum_{s=1}^S Z_s$ است، $(j=1,2,3,\dots,n)$ فرض کنید I_{MC} بردار اوزان شاخص های اصلی است که به صورت زیر نمایش داده می شود:

$$I_{MC} = \begin{bmatrix} MC_1 & \hat{w}_1 \\ MC_2 & \hat{w}_2 \\ \vdots & \vdots \\ MC_S & \hat{w}_S \end{bmatrix}$$

هر \hat{w}_s یک عدد فازی ذوزنقه ای نوع 2 فاصله ایاست، با استفاده از روابط 4 تا 7، اندازه هر \hat{w}_s به صورت میانگین اوزان شاخص های اصلی است که با استفاده از نظر k تصمیم گیرنده حاصل شده است، به طوریکه:

رابطه (9)

$$s = 1, 2, \dots, S; \tilde{w}_s = 1/K \left(\bigoplus_{k=1}^K \tilde{w}_{sk} \right)$$

جایی که \hat{w}_{sk} وزن شاخص اصلی s ام به وسیله تصمیم گیرنده k ام است. ماتریس اوزان شاخص های فرعی I_{SC} را در نظر بگیرید، که در آن SC_{Sl} شاخص فرعی l ام ($l=1,2,3,\dots,Z_s$) از شاخص اصلی s ام است هر \hat{w}_{sl} یک عدد فازی دوزنقه ای نوع-2 فاصله ای است و \hat{w}_{sl} میانگین حسابی به دست آمده از نظر k تصمیم گیرنده برای شاخص فرعی l ام از شاخص اصلی s ام است و به صورت زیر محاسبه می شود:

رابطه (10)

$$s = 1, 2, \dots, S; l = 1, 2, 3, \dots, Z_s; \tilde{w}_{sl} = 1/K \left(\bigoplus_{k=1}^K \tilde{w}_{slik} \right)$$

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

$$I_{SC} = \begin{matrix} SC_{11} \\ SC_{12} \\ \vdots \\ SC_{1z_1} \\ SC_{21} \\ \vdots \\ SC_{2z_2} \\ \vdots \\ SC_{s1} \\ \vdots \\ SC_{s1} \\ SC_{s2} \\ \vdots \\ SC_{sz_s} \end{matrix} \begin{bmatrix} \tilde{w}_1 & \tilde{w}_2 & \dots & \tilde{w}_s & \dots & \tilde{w}_S \\ MC_1 & MC_2 & \dots & MC_s & \dots & MC_S \\ \tilde{w}_{11} & 0 & & 0 & & 0 \\ \tilde{w}_{12} & 0 & & 0 & & 0 \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots & \dots & \vdots \\ \tilde{w}_{1z_1} & 0 & \dots & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \tilde{w}_{21} & \dots & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \tilde{w}_{22} & \dots & 0 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots & \dots & \vdots \\ 0 & \tilde{w}_{2z_2} & \dots & 0 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots & \dots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & \tilde{w}_{s1} & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots & \dots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & 0 & \dots & \tilde{w}_{s1} \\ 0 & 0 & \dots & 0 & \dots & \tilde{w}_{s1} \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots & \dots & \vdots \\ 0 & 0 & & 0 & & \tilde{w}_{sz_s} \end{bmatrix}$$

حال، ماتریس I_A را در نظر بگیرید که شامل درایه‌هایی است که اندازه شاخص‌های فرعی را در گزینه‌های مختلف نشان می‌دهد، در این ماتریس، \tilde{C}_{isl} ارزش شاخص فرعی l ام از شاخص اصلی s ام در گزینه i ام است که میانگین حسابی به دست آمده از نظر K تصمیم‌گیرنده است و به صورت زیر محاسبه می‌شود:

رابطه (11)

$$\tilde{c}_{isl} = 1/K (\oplus_{k=1}^K \tilde{c}_{isk}); i = 1, 2, \dots, m$$

$$; s = 1, 2, \dots, S; l = 1, 2, \dots, z_s$$

$$\bar{I}_A = \begin{matrix} & \bar{w}_{11} & \bar{w}_{12} & \dots & \bar{w}_{1z_1} & \dots & \bar{w}_{sl} & \dots & \bar{w}_{sz_s} \\ & SC_{11} & SC_{12} & \dots & SC_{1z_1} & \dots & SC_{sl} & \dots & SC_{sz_s} \\ A_1 & \left[\begin{array}{ccccccc} \bar{c}_{111} & \bar{c}_{112} & \dots & \bar{c}_{11z_1} & \dots & \bar{c}_{1sl} & \dots & \bar{c}_{1sz_s} \\ \bar{c}_{211} & \bar{c}_{212} & \dots & \bar{c}_{21z_1} & \dots & \bar{c}_{2sl} & \dots & \bar{c}_{2sz_s} \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots & \dots & \vdots & \dots & \vdots \\ \bar{c}_{i11} & \bar{c}_{i12} & \dots & \bar{c}_{i1z_1} & \dots & \bar{c}_{isl} & \dots & \bar{c}_{isz_s} \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots & \dots & \vdots & \dots & \vdots \\ \bar{c}_{m11} & \bar{c}_{m12} & \dots & \bar{c}_{m1z_1} & \dots & \bar{c}_{msl} & \dots & \bar{c}_{msz_s} \end{array} \right. \\ A_2 \\ \vdots \\ A_i \\ \vdots \\ A_m \end{matrix}$$

در ماتریس بالا \bar{w}_{sl} وزن شاخص فرعی l ام از شاخص اصلی s ام است که با استفاده از روابط 4 تا 7، محاسبه می‌شود، با توجه به اینکه مجموع کل شاخص های فرعی، برابر $\sum_{s=1}^S z_s = n$ است بنابراین \bar{w}_j به عنوان وزن شاخص \bar{c}_j در نظر گرفته می‌شود به طوریکه برای هر $l \in z_s$ وجود دارد $j \in \{1, 2, 3, \dots, n\}$ که $\bar{w}_j = \bar{w}_{sl}$ و $\bar{x}_{ij} = \bar{c}_{isl}$ در این صورت ماتریس \bar{I}_A را می‌توان به شکل ماتریس \bar{D} تبدیل کرد.

$$\bar{D} = \begin{matrix} & \bar{c}_1 & \bar{c}_2 & \dots & \bar{c}_n \\ A_1 & \left[\begin{array}{cccc} \bar{x}_{11} & \bar{x}_{12} & \dots & \bar{x}_{1n} \\ \bar{x}_{21} & \bar{x}_{22} & \dots & \bar{x}_{2n} \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots \\ \bar{x}_{i1} & \bar{x}_{i2} & \dots & \bar{x}_{in} \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots \\ \bar{x}_{m1} & \bar{x}_{m2} & \dots & \bar{x}_{mn} \end{array} \right. \\ A_2 \\ \vdots \\ A_i \\ \vdots \\ A_m \end{matrix}$$

ماتریس \bar{D} شامل m گزینه و n شاخص است که عناصر آن اعداد فازی ذوزنقه‌ای نوع 2 فاصله‌ای است به طوریکه:

$$\tilde{x}_{ij} = (\tilde{x}_{ij}^U, \tilde{x}_{ij}^L) = \left(\left(a_{ij1}^U, a_{ij2}^U, a_{ij3}^U, a_{ij4}^U; H_1(\tilde{x}_{ij}^U), H_2(\tilde{x}_{ij}^U) \right), \left(a_{ij1}^L, a_{ij2}^L, a_{ij3}^L, a_{ij4}^L; H_1(\tilde{x}_{ij}^L), H_2(\tilde{x}_{ij}^L) \right) \right);$$

$$i = 1, 2, \dots, m; j = 1, 2, \dots, n$$

حال، ماتریس وزین $[\tilde{r}_{ij}]_{m \times n} = \tilde{R}$ محاسبه می‌شود، در این ماتریس هر عنصر \tilde{r}_{ij} یک عدد فازی ذوزنقه‌ای نوع-2 فاصله‌ای وزین است به طوریکه:

رابطه (12)

$$\tilde{r}_{ij} = \tilde{x}_{ij} \otimes \tilde{w}_j; i = 1, 2, \dots, m; j = 1, 2, \dots, n$$

اگر X_b مجموعه ای شامل همه شاخص های با جنبه مثبت (مانند سود) و X_c مجموعه‌ای شامل همه شاخص های با جنبه منفی (مانند هزینه) باشد در این صورت راه حل ایده‌ال مثبت $(r_1^+, r_2^+, \dots, r_n^+) = r^+$ و راه حل ایده‌ال منفی $(r_1^-, r_2^-, \dots, r_n^-) = r^-$ به صورت زیر قابل محاسبه است.

رابطه (13)

$$r^+ = \left\{ \begin{array}{l} \max_j \{ \text{Rank}(\tilde{r}_{ij}) \}, \text{ for } i = 1, 2, \dots, m; j \in X_b \\ \min_j \{ \text{Rank}(\tilde{r}_{ij}) \}, \text{ for } i = 1, 2, \dots, m; j \in X_c \end{array} \right\}$$

رابطه (14)

$$r^- = \begin{cases} \max_j \{Rank(\tilde{r}_{ij})\}, \text{ for } j = 1, 2, \dots, m; j \in X_c \\ \min_j \{Rank(\tilde{r}_{ij})\}, \text{ for } j = 1, 2, \dots, m; j \in X_b \end{cases}$$

جایی که، $Rank(\tilde{r}_{ij})$ برای $i=1, 2, \dots, m$ و $j=1, 2, \dots, n$ رتبه هریک از عناصر ماتریس \tilde{R} است که با استفاده از رابطه 8 قابل محاسبه است. در ادامه برای محاسبه فاصله گزینه نام از راه حل ایده‌ال مثبت (d^+) و راه حل ایده‌ال منفی (d^-) به ترتیب از روابط 15 و 16 استفاده می‌کنیم:

رابطه (15)

$$d^+(A_i) = \sqrt{\sum_j (Rank(\tilde{r}_{ij}) - r^+)^2}; i=1, 2, \dots, m$$

رابطه (16)

$$d^-(A_i) = \sqrt{\sum_j (Rank(\tilde{r}_{ij}) - r^-)^2}; i=1, 2, \dots, m$$

که در آن $d^+(A_i)$ فاصله گزینه نام از راه حل ایده‌ال مثبت و $d^-(A_i)$ فاصله گزینه نام از راه حل ایده‌ال منفی است، در انتها برای محاسبه ضریب نزدیکی نسبی گزینه‌ها، از رابطه 17 استفاده می‌کنیم.

رابطه (17)

$$C(A_i) = \frac{d^-(A_i)}{(d^-(A_i) + d^+(A_i))}; i = 1, 2, \dots, m$$

در این رابطه $C(A_i)$ ضریب نزدیکی نسبی گزینه i ام استبرای رتبه بندی گزینه‌ها باید $C(A_i)$ ها (جایی که $i=1,2,\dots,m$) به ترتیب نزولی، مرتب شوند، بنابراین گزینه بهینه گزینه‌ای است که ماکزیمم اندازه ضریب نزدیکی را دارد به طوریکه، A^* به عنوان بهترین گزینه انتخاب می‌شود اگر

$$\max_i \{C(A_i)\} C(A^*) = 0$$

به کارگیری روش پیشنهادی در مطالعه موردی

در این بخش با استفاده از روش ارائه شده در بخش قبل ابتدا ساختار کلی مسأله مشخص می‌شود سپس با استفاده از اطلاعات به دست آمده و با به کارگیری روش ارائه شده، گزینه‌های مورد نظر مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. هدف از مطالعه‌ی موردی ارائه شده در این مقاله ارزیابی کیفیت خدمات حمل و نقل شهری است. شاخص‌های کیفیت خدمات‌تبا توجه به نوع خدمات مورد مطالعه متفاوت است به همین دلیل، برای ارزیابی سیستم‌های حمل و نقل شهری، تعیین شاخص‌ها با توجه به مورد مطالعه یکی از گام‌های اساسی در ارزیابی کیفیت خدمات است.

جدول شماره 2: معرفی شاخص های اصلی و شاخص های فرعی

علامت	شاخص های فرعی	ردیف	علامت	شاخص های اصلی	ردیف
SC _{1,1}	راحتی صندلی وسیله نقلیه	1	MC ₁	ملموسات	1
SC _{1,2}	در دسترس بودن	2			
SC _{1,3}	جدید بودن وسیله نقلیه	3			
SC _{1,4}	کیفیت نور و تهویه مطبوع	4			
SC _{1,5}	تمیزی وسیله نقلیه	5			
SC _{1,6}	عدم سر و صدا و ارتعاشات وسیله نقلیه	6			
SC _{1,7}	امکان دسترسی سریع به امکانات داخل وسیله نقلیه	7			
SC _{1,8}	سازگاری وسیله نقلیه با محیط زیست از لحاظ آلاینده‌گی	8			
SC _{1,9}	امکان دسترسی به صندلی برای نشستن	9			
SC _{1,10}	اطلاعات حرکت در ایستگاه	10			
SC _{1,11}	هزینه حمل نقل	11	MC ₂	پاسخگویی	2
SC _{2,1}	خدمات الکترونیکی (اطلاعات سفر، رزرو و خرید بلیط و...)	12			
SC _{2,2}	عدم تأخیر در خدمت رسانی	13			
SC _{2,3}	عملکرد در برابر حوادث غیر مترقبه	14	MC ₃	قابلیت اطمینان	3
SC _{3,1}	ایمنی در حین سفر	15			
SC _{3,2}	مدت زمان انتظار در ایستگاه	16			
SC _{3,3}	دسترسی سریع به وسیله نقلیه	17			
SC _{3,4}	حرکت سر وقت	18			
SC _{3,5}	زمان سفر (مدت)	19			
SC _{3,6}	تناوب سرویس	20			
SC _{3,7}	تراکم مسافر در ایستگاه	21			
SC _{3,8}	تراکم مسافر در وسیله نقلیه	22			
SC _{3,9}	امکان باز پس گیری لوازم جامانده در وسیله نقلیه	23	MC ₄	ضمانت	4
SC _{4,1}	سطح اطلاعات راننده و پرسنل	24			
SC _{4,2}	مهارت راننده در رانندگی	25	MC ₅	همدلی	5
SC _{5,1}	رفتار پرسنل و راننده	26			
SC _{5,2}	درک نیاز های مسافری	27			
SC _{5,3}	رسیدگی به شکایات مسافری	28			
SC _{5,4}	حسن نیت و صداقت پرسنل	29			
SC _{5,5}	توجه اختصاصی به مسافری	30			

برای تعیین ساختار شاخص‌های مسأله، از یک گروه خبره 6 نفره متشکل از 3 نفر از مدیران بخش حمل و نقل شهری و 3 نفر از خبرگان دانشگاهی استفاده شد ابتدا با استفاده از ساختار ابعاد سروکوال و مطالعات کتابخانه‌ای یک لیست اولیه از شاخص‌ها تهیه گردید و در اختیار اعضای گروه خبره قرار گرفت بر این اساس، لیست نهایی شاخص‌ها پس از اعمال نظر اعضای گروه خبره، با 5 شاخص اصلی و 30 شاخص فرعی تعیین گردید و ساختار سلسله‌مراتبی همانند جدول شماره 2 به دست آمد. در گام بعد اندازه ضرایب شاخص‌های مسأله، با استفاده از قضاوت‌های ذهنی گروه خبره در مورد عملکرد شاخص‌های کیفیت خدمات برای هر یک از گزینه‌ها، در قالب کلمات حاصل گردید و جهت به کارگیری در ماتریس تصمیم، به صورت اعداد فازی نوع-2 فاصله‌ای (مطابق جدول شماره 1)، مورد استفاده قرار گرفت. گزینه‌های مسأله، سناریوهای حمل و نقل شهری شامل اتوبوس، تاکسی‌گردشی و تاکسی‌خطی است که کار جابجایی مسافران شهری در شهر شهرکرد را انجام می‌دهند و به ترتیب با A_3, A_2, A_1 مشخص می‌شوند. پس از تعیین اوزان شاخص‌های اصلی و فرعی و ارزش شاخص‌های فرعی با استفاده از روابط 5، 6، 9 و 10 میانگین اوزان به دست آمده از اعضای گروه خبره محاسبه می‌شود که حاصل آن در جدول شماره 3 آمده است.

جدول شماره 3: میانگین حسابی اوزان شاخص های اصلی و فرعی

میانگین اوزان شاخص های فرعی	شماره شاخص	میانگین اوزان شاخص های اصلی	شاخص های اصلی
((0.74,0.84,0.94,0.98;1,1), (0.79,0.89,0.92,0.96;0.95,0.95))	SC _{1,1}	((0.77,0.87,0.97,0.99;1,1), (0.82,0.92,0.96,0.98;0.95,0.95))	MC ₁
((0.4,0.48,0.58,0.68;1,1), (0.44,0.52,0.53,0.63;0.95,0.95))	SC _{1,2}		
((0.16,0.24,0.34,0.44;1,1), (0.2,0.28,0.29,0.39;0.95,0.95))	SC _{1,3}		
((0.41,0.51,0.61,0.71;1,1), (0.46,0.56,0.56,0.66;0.95,0.95))	SC _{1,4}		
((0.65,0.75,0.85,0.91;1,1), (0.7,0.8,0.82,0.88;0.95,0.95))	SC _{1,5}		
((0.71,0.81,0.91,0.97;1,1), (0.76,0.86,0.88,0.94;0.95,0.95))	SC _{1,6}		
((0.56,0.66,0.76,0.84;1,1), (0.61,0.71,0.72,0.8;0.95,0.95))	SC _{1,7}		
((0.38,0.48,0.58,0.68;1,1), (0.43,0.53,0.53,0.63;0.95,0.95))	SC _{1,8}		
((0.53,0.63,0.73,0.81;1,1), (0.58,0.68,0.69,0.77;0.95,0.95))	SC _{1,9}		
((0.68,0.78,0.88,0.96;1,1), (0.73,0.83,0.84,0.92;0.95,0.95))	SC _{1,10}		
((0.62,0.72,0.82,0.92;1,1), (0.67,0.77,0.77,0.87;0.95,0.95))	SC _{1,11}		
((0.47,0.57,0.67,0.77;1,1), (0.52,0.62,0.62,0.72;0.95,0.95))	SC _{2,1}	((0.62,0.72,0.82,0.90;1,1), (0.67,0.77,0.78,0.86;0.95,0.95))	MC ₂
((0.53,0.63,0.73,0.81;1,1), (0.58,0.68,0.69,0.77;0.95,0.95))	SC _{2,2}		
((0.68,0.78,0.88,0.92;1,1), (0.73,0.83,0.86,0.9;0.95,0.95))	SC _{2,3}		
((0.47,0.57,0.67,0.77;1,1), (0.52,0.62,0.62,0.72;0.95,0.95))	SC _{3,1}	((0.77,0.87,0.97,0.99;1,1), (0.82,0.92,0.96,0.98;0.95,0.95))	MC ₃
((0.56,0.66,0.76,0.86;1,1), (0.61,0.71,0.71,0.81;0.95,0.95))	SC _{3,2}		
((0.41,0.51,0.61,0.71;1,1), (0.46,0.56,0.56,0.66;0.95,0.95))	SC _{3,3}		
((0.8,0.9,1,1;1,1), (0.85,0.95,1,1;0.95,0.95))	SC _{3,4}		
((0.77,0.87,0.97,0.99;1,1), (0.82,0.92,0.96,0.98;0.95,0.95))	SC _{3,5}		
((0.44,0.54,0.64,0.72;1,1), (0.49,0.59,0.6,0.68;0.95,0.95))	SC _{3,6}		
((0.65,0.75,0.85,0.95;1,1), (0.7,0.8,0.8,0.9;0.95,0.95))	SC _{3,7}		
((0.5,0.6,0.7,0.78;1,1), (0.55,0.65,0.66,0.74;0.95,0.95))	SC _{3,8}		
((0.47,0.57,0.67,0.77;1,1), (0.52,0.62,0.62,0.72;0.95,0.95))	SC _{3,9}		

رتبه شاخص اصلی	میانگین اوزان شاخص‌های اصلی	رتبه شاخص فرعی	میانگین اوزان شاخص‌های فرعی
MC ₄	((0.56,0.66,0.76,0.82;1,1), (0.61,0.71,0.73,0.79;0.95,0.95))	SC _{4,1}	((0.65,0.75,0.85,0.95;1,1), (0.7,0.8,0.8,0.9;0.95,0.95))
		SC _{4,2}	((0.77,0.87,0.97,0.99;1,1), (0.82,0.92,0.96,0.98;0.95,0.95))
MC ₅	((0.41,0.51,0.61,0.71;1,1), (0.46,0.56,0.56,0.66;0.95,0.95))	SC _{5,1}	((0.41,0.51,0.61,0.71;1,1), (0.46,0.56,0.56,0.66;0.95,0.95))
		SC _{5,2}	((0.65,0.75,0.85,0.95;1,1), (0.7,0.8,0.8,0.9;0.95,0.95))
		SC _{5,3}	((0.53,0.63,0.73,0.83;1,1), (0.58,0.68,0.68,0.78;0.95,0.95))
		SC _{5,4}	((0.21,0.27,0.37,0.47;1,1), (0.24,0.3,0.32,0.42;0.95,0.95))
		SC _{5,5}	((0.74,0.84,0.94,0.98;1,1), (0.79,0.89,0.92,0.96;0.95,0.95))

همچنین با استفاده از روابط 5، 6 و 11 میانگین ارزش شاخص‌های فرعی محاسبه می‌شود بنابراین این، ارزش هر یک از درایه‌های ماتریس تصمیم برای هر یک از گزینه‌های A_1 ، A_2 و A_3 مشخص می‌شوند و با استفاده از روابط 5، 6 و 12 ماتریس تصمیم به صورت وزین حاصل می‌شود در جدول شماره 4 ماتریس تصمیم وزین آورده شده است، در این جدول رتبه هر شاخص برای انجام مقایسه، با استفاده از رابطه 8 محاسبه شده است.

جدول شماره 4: ماتریس تصمیم وزین

رتبه	A ₃	رتبه	A ₂	رتبه	A ₁	گزینه ها
						شاخص ها
7.820	((0.38,0.61,0.79,0.91;1,1),(0.4,0.66,0.74,0.84;0.95,0.95))	7.820	((0.38,0.61,0.79,0.91;1,1),(0.49,0.66,0.74,0.84;0.95,0.95))	5.332	((0.09,0.22,0.32,0.49;1,1),(0.14,0.22,0.26,0.38;0.95,0.95))	SC _{1,1}
6.134	((0.21,0.33,0.46,0.57;1,1),(0.2,0.38,0.41,0.51;0.95,0.95))	6.134	((0.21,0.33,0.46,0.57;1,1),(0.27,0.38,0.41,0.51;0.95,0.95))	5.770	((0.18,0.28,0.38,0.47;1,1),(0.23,0.32,0.34,0.43;0.95,0.95))	SC _{1,2}
4.875	((0.06,0.13,0.23,0.35;1,1),(0.0,0.15,0.18,0.28;0.95,0.95))	5.329	((0.1,0.2,0.32,0.44;1,1),(0.14,0.24,0.26,0.37;0.95,0.95))	4.875	((0.06,0.13,0.23,0.35;1,1),(0.09,0.15,0.18,0.28;0.95,0.95))	SC _{1,3}
6.547	((0.24,0.4,0.54,0.67;1,1),(0.32,0.46,0.48,0.6;0.95,0.95))	6.164	((0.19,0.34,0.49,0.63;1,1),(0.26,0.38,0.41,0.54;0.95,0.95))	6.547	((0.24,0.4,0.54,0.67;1,1),(0.32,0.46,0.48,0.6;0.95,0.95))	SC _{1,4}
7.551	((0.34,0.57,0.76,0.89;1,1),(0.4,0.6,0.68,0.8;0.95,0.95))	7.551	((0.34,0.57,0.76,0.89;1,1),(0.44,0.6,0.68,0.8;0.95,0.95))	7.699	((0.39,0.59,0.76,0.86;1,1),(0.48,0.66,0.71,0.8;0.95,0.95))	SC _{1,5}
8.379	((0.48,0.7,0.88,0.96;1,1),(0.58,0.78,0.84,0.92;0.95,0.95))	8.379	((0.48,0.7,0.88,0.96;1,1),(0.58,0.78,0.84,0.92;0.95,0.95))	6.573	((0.23,0.42,0.56,0.72;1,1),(0.31,0.44,0.5,0.62;0.95,0.95))	SC _{1,6}
5.674	((0.13,0.27,0.38,0.53;1,1),(0.2,0.29,0.32,0.43;0.95,0.95))	7.078	((0.29,0.49,0.66,0.81;1,1),(0.38,0.53,0.59,0.71;0.95,0.95))	5.674	((0.13,0.27,0.38,0.53;1,1),(0.2,0.29,0.32,0.43;0.95,0.95))	SC _{1,7}
5.634	((0.13,0.26,0.37,0.52;1,1),(0.1,0.29,0.32,0.43;0.95,0.95))	5.634	((0.13,0.26,0.37,0.52;1,1),(0.19,0.29,0.32,0.43;0.95,0.95))	6.315	((0.2,0.36,0.51,0.65;1,1),(0.28,0.41,0.44,0.57;0.95,0.95))	SC _{1,8}
6.228	((0.2,0.36,0.5,0.62;1,1),(0.27,0.38,0.43,0.54;0.95,0.95))	6.235	((0.2,0.36,0.5,0.63;1,1),(0.27,0.38,0.43,0.54;0.95,0.95))	6.056	((0.17,0.33,0.46,0.62;1,1),(0.24,0.35,0.4,0.52;0.95,0.95))	SC _{1,9}
6.963	((0.27,0.48,0.64,0.8;1,1),(0.37,0.5,0.56,0.69;0.95,0.95))	6.963	((0.27,0.48,0.64,0.8;1,1),(0.37,0.5,0.56,0.69;0.95,0.95))	7.259	((0.3,0.52,0.7,0.87;1,1),(0.4,0.55,0.62,0.77;0.95,0.95))	SC _{1,10}
7.146	((0.31,0.5,0.67,0.82;1,1),(0.4,0.55,0.59,0.72;0.95,0.95))	7.488	((0.35,0.56,0.72,0.87;1,1),(0.45,0.61,0.66,0.78;0.95,0.95))	7.287	((0.31,0.53,0.71,0.87;1,1),(0.41,0.56,0.62,0.77;0.95,0.95))	SC _{1,11}

3.927	((0,0,0,0.07;1,1),(0,0,0.03;0.95,0.95))	3.927	((0,0,0,0.07;1,1),(0,0,0.03;0.95,0.95))	4.381	((0.04,0.07,0.09,0.17;1,1),(0.05,0.08,0.13;0.95,0.95))	SC _{2,1}
6.281	((0.23,0.36,0.49,0.61;1,1),(0.2,0.41,0.43,0.54;0.95,0.95))	6.285	((0.23,0.36,0.49,0.62;1,1),(0.27,0.41,0.43,0.55;0.95,0.95))	5.174	((0.09,0.19,0.28,0.43;1,1),(0.13,0.21,0.23,0.33;0.95,0.95))	SC _{2,2}
6.079	((0.17,0.34,0.47,0.64;1,1),(0.2,0.35,0.4,0.53;0.95,0.95))	6.079	((0.17,0.34,0.47,0.64;1,1),(0.23,0.35,0.4,0.53;0.95,0.95))	7.114	((0.31,0.5,0.66,0.79;1,1),(0.37,0.55,0.6,0.71;0.95,0.95))	SC _{2,3}
6.835	((0.27,0.45,0.61,0.75;1,1),(0.3,0.5,0.54,0.67;0.95,0.95))	6.835	((0.27,0.45,0.61,0.75;1,1),(0.35,0.5,0.54,0.67;0.95,0.95))	7.151	((0.33,0.5,0.65,0.76;1,1),(0.41,0.57,0.6,0.71;0.95,0.95))	SC _{3,1}
6.839	((0.26,0.45,0.61,0.77;1,1),(0.3,0.49,0.54,0.67;0.95,0.95))	6.839	((0.26,0.45,0.61,0.77;1,1),(0.35,0.49,0.54,0.67;0.95,0.95))	7.339	((0.33,0.53,0.7,0.84;1,1),(0.43,0.59,0.63,0.75;0.95,0.95))	SC _{3,2}
6.499	((0.23,0.39,0.54,0.67;1,1),(0.3,0.44,0.48,0.6;0.95,0.95))	6.499	((0.23,0.39,0.54,0.67;1,1),(0.31,0.44,0.48,0.6;0.95,0.95))	5.780	((0.16,0.28,0.4,0.52;1,1),(0.22,0.31,0.34,0.45;0.95,0.95))	SC _{3,3}
7.742	((0.38,0.6,0.78,0.83;1,1),(0.49,0.65,0.74,0.78;0.95,0.95))	7.748	((0.38,0.6,0.78,0.84;1,1),(0.49,0.65,0.74,0.79;0.95,0.95))	8.085	((0.41,0.66,0.84,0.93;1,1),(0.52,0.7,0.81,0.87;0.95,0.95))	SC _{3,4}
7.953	((0.4,0.64,0.82,0.92;1,1),(0.5,0.68,0.77,0.85;0.95,0.95))	6.036	((0.18,0.33,0.44,0.58;1,1),(0.25,0.35,0.41,0.49;0.95,0.95))	7.953	((0.4,0.64,0.82,0.92;1,1),(0.5,0.68,0.77,0.85;0.95,0.95))	SC _{3,5}
6.226	((0.2,0.35,0.5,0.62;1,1),(0.27,0.39,0.43,0.54;0.95,0.95))	6.489	((0.23,0.39,0.54,0.67;1,1),(0.3,0.43,0.48,0.59;0.95,0.95))	6.226	((0.2,0.35,0.5,0.62;1,1),(0.27,0.39,0.43,0.54;0.95,0.95))	SC _{3,6}
7.671	((0.35,0.59,0.78,0.94;1,1),(0.4,0.63,0.69,0.84;0.95,0.95))	6.314	((0.2,0.37,0.51,0.71;1,1),(0.28,0.39,0.44,0.58;0.95,0.95))	7.671	((0.35,0.59,0.78,0.94;1,1),(0.46,0.63,0.69,0.84;0.95,0.95))	SC _{3,7}
6.295	((0.2,0.37,0.51,0.65;1,1),(0.28,0.39,0.44,0.56;0.95,0.95))	6.958	((0.27,0.47,0.65,0.77;1,1),(0.36,0.51,0.57,0.69;0.95,0.95))	6.419	((0.23,0.39,0.52,0.65;1,1),(0.3,0.42,0.47,0.57;0.95,0.95))	SC _{3,8}
6.898	((0.28,0.46,0.62,0.75;1,1),(0.3,0.51,0.55,0.67;0.95,0.95))	6.898	((0.28,0.46,0.62,0.75;1,1),(0.36,0.51,0.55,0.67;0.95,0.95))	6.574	((0.25,0.41,0.55,0.68;1,1),(0.32,0.46,0.49,0.6;0.95,0.95))	SC _{3,9}
6.033	((0.18,0.32,0.45,0.6;1,1),(0.25,0.36,0.38,0.5;0.95,0.95))	6.033	((0.18,0.32,0.45,0.6;1,1),(0.25,0.36,0.38,0.5;0.95,0.95))	6.827	((0.27,0.45,0.61,0.77;1,1),(0.35,0.49,0.53,0.68;0.95,0.95))	SC _{4,1}

7.447	((0.34,0.55,0.72,0.81;1,1),(0.44,0.61,0.67,0.76;0.95,0.95))	7.447	((0.34,0.55,0.72,0.81;1,1),(0.44,0.61,0.67,0.76;0.95,0.95))	7.219	((0.34,0.51,0.66,0.75;1,1),(0.42,0.57,0.62,0.7;0.95,0.95))	SC _{4,2}
5.599	((0.14,0.25,0.36,0.5;1,1),(0.19,0.3,0.3,0.42;0.95,0.95))	5.599	((0.14,0.25,0.36,0.5;1,1),(0.19,0.3,0.3,0.42;0.95,0.95))	5.595	((0.13,0.25,0.36,0.5;1,1),(0.19,0.29,0.3,0.43;0.95,0.95))	SC _{5,1}
6.079	((0.19,0.33,0.46,0.63;1,1),(0.25,0.37,0.38,0.53;0.95,0.95))	6.079	((0.19,0.33,0.46,0.63;1,1),(0.25,0.37,0.38,0.53;0.95,0.95))	5.044	((0.07,0.17,0.25,0.43;1,1),(0.11,0.18,0.2,0.32;0.95,0.95))	SC _{5,2}
5.504	((0.12,0.24,0.35,0.51;1,1),(0.1,0.26,0.28,0.41;0.95,0.95))	6.040	((0.19,0.32,0.45,0.59;1,1),(0.25,0.37,0.38,0.51;0.95,0.95))	5.998	((0.18,0.31,0.44,0.59;1,1),(0.24,0.36,0.37,0.51;0.95,0.95))	SC _{5,3}
4.904	((0.07,0.14,0.23,0.33;1,1),(0.1,0.16,0.18,0.28;0.95,0.95))	4.904	((0.07,0.14,0.23,0.33;1,1),(0.1,0.16,0.18,0.28;0.95,0.95))	4.658	((0.05,0.1,0.18,0.29;1,1),(0.07,0.12,0.13,0.22;0.95,0.95))	SC _{5,4}
4.779	((0.05,0.13,0.2,0.35;1,1),(0.08,0.13,0.15,0.25;0.95,0.95))	4.779	((0.05,0.13,0.2,0.35;1,1),(0.08,0.13,0.15,0.25;0.95,0.95))	6.370	((0.21,0.37,0.52,0.67;1,1),(0.29,0.42,0.45,0.58;0.95,0.95))	SC _{5,5}

با بهره گیری از روابط 13 و 14، راه حل ایده‌آل مثبت و راه حل ایده‌آل منفی محاسبه می‌شود. در این مطالعه شاخص‌های $SC_{1,11}$ ، $SC_{3,2}$ ، $SC_{3,5}$ ، $SC_{3,7}$ و $SC_{3,8}$ شاخص‌های منفی و سایر شاخص‌ها مثبت هستند. فاصله گزینه‌ها از راه حل ایده‌آل مثبت و راه حل ایده‌آل منفی با استفاده از روابط 15 و 16 محاسبه می‌شود و در نهایت ضریب نزدیکی نسبی گزینه‌ها نیز با استفاده از رابطه 17 محاسبه می‌شود که مقادیر آن در جدول شماره 5 آمده است. با توجه به اندازه ضریب نزدیکی نسبی گزینه‌ها، گزینه A_2 در رتبه اول و گزینه‌های A_3 و A_1 در رتبه‌های بعد قرار دارند.

جدول شماره 5:

فاصله گزینه‌ها از راه حل ایده‌آل مثبت و راه حل ایده‌آل منفی و ضریب نزدیکی نسبی گزینه‌ها

رتبه بندی	$C(A_i)$	d^-	d^+	گزینه‌ها
3	0.349	2.440	4.550	A_1
1	0.653	4.578	2.435	A_2
2	0.503	3.688	3.644	A_3

بحث و نتیجه گیری

در این مقاله یک روش ترکیبی سروکوال و HTOPSIS برای ارزیابی کیفیت خدمات ارائه شد، بعد از بیان مسأله، مروری بر مجموعه‌های فازی نوع 2 به همراه مفاهیم و عملگرهای آن انجام شد و در ادامه یک روش HTOPSIS گروهی توسعه یافته در محیط فازی نوع 2 ارائه شد، این روش قابلیت کالیبره کردن ساختار سلسله مراتبی مسأله را که با داده‌هایی از جنس کلمات می‌باشد، را داراست، بنابراین، اعتبار روش سروکوال، سادگی و کارامدی روش HTOPSIS و قابلیت مجموعه‌های فازی نوع-2 فاصله‌ای برای کالیبره کردن داده‌های کمی، باعث گردید که روش ارائه شده دارای ویژگی‌های منحصر بفردی در ارزیابی کیفیت خدمات باشد. نتایج حاصل از به کارگیری روش پیشنهادی در مطالعه موردی، نشان می‌دهد گزینه A_2 (تاکسی گردش) بیشترین جذابیت را از لحاظ کیفیت خدمات دارد و گزینه‌های A_3 (تاکسی خطی) و A_1 (توبوس) در رتبه‌های بعد قرار دارند اطلاعات موجود در جدول شماره 3، نشان می‌دهد که ابعاد MC_1 (ملموسات) و MC_3 (قابلیت اطمینان) در رتبه اول از لحاظ اهمیت قرار دارند و ابعاد MC_2 (پاسخگویی)، MC_4 (ضمانت) و MC_5 (همدلی) در رتبه‌های بعد قرار دارند، در میان شاخص‌های فرعی شاخص $SC_{3,5}$ (زمان سفر) و $SC_{4,2}$ (مهارت راننده در رانندگی) مهمترین شاخص‌ها $SC_{5,4}$ (حسن نیت و صداقت پرسنل) کمترین اهمیت را دارد. با اطلاعات موجود در جدول شماره 4 می‌توان ارزش هر یک از شاخص‌ها را در مورد گزینه‌ها مشاهده نمود با استفاده از مقایسه اندازه هر شاخص در گزینه‌های متفاوت، می‌توان راهکارهایی را جهت ارتقای سطح کیفی شاخص‌ها، بر اساس اولویت مشخص کرد.

در تحقیقات آتی می‌توان از روش پیشنهادی، برای ارزیابی کیفیت خدمات در سایر سازمانهای خدماتی بهره‌جست و برای شناسایی مجموعه اقدامات در بهبود کیفیت خدمات بهره‌گرفت، همچنین می‌توان روش پیشنهادی را در یک محیط پویا ارائه کرد تا روشی برای بهبود مستمر کیفیت خدمات طراحی شود.

References

- Abbaspour, A.(2013), *Advanced Human Resources (Approaches, Processes and Functions)*. Tehran: Samt Publishers, (In Persian).
- Althin, R., & Lars, B.(2005), *Efficiency and Productivity of Employment Offices Employment: Evidence from Sweden*. *International Journal of Manpower*, 26(2), 196-206.
- Ansari, M. E., Ostadi, H., & Javeri, F.(2009), *The Relationship between Organizational Health and Working Positive Attitudes in Isfahan Tax Affairs Head Offices*. *Iranian National Tax Administration*, 17(6), (In Persian).
- Ashley, C., & Oliver, J. D.(2010), *Creative leaders*. *Journal of Advertising*, 39(1), 115-130.
- Baratimarani, H., Haghani, H., Mohammadi, R., Moradi, F., Rouhani, B., Torsaki, M., & Khodayari, R.(2012), *The Relationship between Organizational Health and Performance Indicators of Health Care in Teaching Hospitals Affiliated to Tehran University of Medical Sciences: 2011*. *Journal of Health Administration*, 14(46), 31-38, (In Persian).
- Beiginia, A., Sardari, A., & Najarinezhad, H.(2010), *The Effect of Cognitive Empowering Employees on Human Resources Productivity Reinforcing Factors*. *Journal of Public Administration Perspective*, 1(3), 79-102, (In Persian).
- Bentler, P. M. & Chou, C.(1987), *Practical Issues in Structural Equation Modeling*. *Sociological Methods and Research*, 16, 78-117.
- Bordbar, Gh. (2013), *The Effective Factors on Labor Productivity with Multi-Criteria Decision Making Techniques, A Case Study:*

- Personnel of Shahid Sadoghi Hospital in Yazd. *Journal of Health Administration*, 16(51), 70-83, (In Persian).
- Cho, S., Woods, R. H., Jang, S. C., & Mehmet, E.(2006), Measuring the Tmpact of Human Resource Management Practices on Hospitality Firms' Performance. *Hospitality Management*, 25, 262-277.
- Dejoy, R., & Wilson, G.(2007),Organizational Health Promotion: Broadening the Horizon of Workplace Health Promoting. *Health: Facility Management UAS*.
- Ding, L., Velicer, W. F., & Harlow, L. L.(1995), Effects of Estimation Methods, Number of Indicators per Factors and Improper Solutions on Structural Equation Modeling Fir Indices. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 2, 119-143.
- Drazin, R., Glynn, M. A., & Kazanjian, R. K.(1999), Multilevel the Orizing About Creativity in Organizations: A Sensemaking Perspective. *Academy of Management Review*, 24(2), 286-307.
- Eastaugh, S. R. (2002), Hospital Nurse Productivity. *Journal of Health Care Finance*, 29(1), 14-22.
- Ekvall, G.(1996), Organizational Climate for Creativity and Innovation. *European Journal of Work & Organizational Psychology*, 5(1), 105-123.
- EnShassi, A., Mohamed, Sh., Mayer, P., & Abed, K.(2007), Benchmarking Masonry Labor Productivity, *International Journal of Productivity and Performance Management*, 56,(4), 358-368.
- Fletcher, W.(1990), The Management of Creativity. *International Journal of Advertising*, 9(1), 1-11.
- Haghighatjoo, Z., & Naazem, F.(2007), Relationship between Managers` Creativity and Organizational Health with Employees

- Efficiency in Medical Sciences Universities of Iran. *Health Information Management*, 4(1), (In Persian).
- Hall, L. M.(2003), *Nursing Intellectual Capital: A Theoretical Approach for Analyzing Nursing Productivity*. *Nursing Economics*, 21(1), 14-9.
- Helmer F. T., & Suver, J. D.(2009), *Pictures of Performance: The Key to Improved Nursing Productivity*. *Health Care Management Review*, 13(4), 65-70.
- Janice, T. S.(2000), *Managing Organizational Health and Performance in Junior Colleges*. *International Journal of Educational Management*, 14(2), 62-73.
- Keller, S., & Price, C.(2011), *Organizational Health: The Ultimate Competitive Advantage*. *McKinsey Quarterly*, 1-13.
- Korkmaz, M.(2007), *The Effect of Leadership Style on Organizational Health*. *Educational Research Quarterly*, 3, 22-54.
- Lohlin, J. C.(1992), *Latent Variables Models: An Introduction to Factor, Path and Structural Analysis*. NJ: Lawrence Erlbaum associated.
- Mc, N., & Smeet, D. K.(2001), *Staff Nurse View of their Productivity and Non-Productivity*. *Health Care Management Review*, 26(2), 7-19.
- Miles, M. B.(1969), *Planned Change and Organizational Health: Figure and Ground, Organizations and Human Behaviour*, New York: McGraw-Hill.
- Ozbiligin, M.(2005), *Theory and Practice, International Human Resource Management*. Dalagrave Macmlilan.

- Politis, J. D.(2005), Dispersed Leadership Predictor of the Work Environment for Creativity and Productivity. *Eur J Innov Manage.*
- Pooya, A., Eslami, G. H., &Tabatabaee, H.(2012), Typology of Insisting on Decisions in the Public Sector. *Behbood Modiriati*, 6(15), 31-55, (In Persian).
- Quick, J. C., Macik-Frey, M., & Cooper, C. L.(2007), Managerial Dimensions of Organizational Health: the Healthy Leader at Work. *Journal of Management Studies*, 44(2), 189-205.
- Rezaian, A., & Ghasemi, M.(2010), The Relationship between Diversity Management and Human Resources Productivity. *Journal of Public Administration Perspective*,1(4), 79-102, (In Persian).
- Sagiv, L., Arieli, S., Goldenberg, J., & Goldschmidt, A.(2010), Structure and Freedom in Creativity: The Interplay between Externally Imposed Structure and Personal Cognitive Style. *Journal of Organizational Behavior*, 31, 1086-1110.
- Sasser, S. L., & Koslow, S.(2008), Desperately Seeking Advertising Creativity. *Journal of Advertising*, 37(4), 5-19.
- Sasser, S. L., Koslow, S., & Riordan, E.(2007), Creative and Interactive Media Use by Agencies: Engaging an IMC Media Palette for Implementing Advertising Campaigns. *Journal of Advertising Research*, 47(3), 237-256.
- Savery, L. K.(1998), Management and Productivity Increases. *Journal of Management Development*, 17(1), 68-74.
- Shalley, C. E., & Gilson, L. L.(2008), What Leaders Need to Know: A Review of Social and Contextual Factors that Can Foster or Hinder Creativity. *Leadership Quarterly*, 15, 33-53.

- Shoaf, C., Genaidy. A., Karwowski, W., & Hung, S. H.(2010), Improving Performance and Quality of Working Life: A Model for Organizational Health Assessment in Emerging Enterprises., Human Factors and Ergonomics in Manufacturing. 14.
- Snider, J. A.(2001), The Organizational Health of High School. Departmental effectiveness. PhD Thesis, New York: Jorna 1 university.
- Stainer, A.(1997), Logistic-a Productivity and Performance Perspective. Suuly Chan Management an International Jounal, 2(4), 53-62.
- Weinzimmer, L. G., Michel, E. J., & Franczak, J. L.(2011), Creativity and Firm-Level Performance: The Mediating Effects of Action Orientation. Journal of Managerial, 23(1), 62-82.
- West, D. C., Kover, A. J., & Caruana, A.(2008), Practitioner and Customer Views of Advertising Creativity. Journal of Advertising, 37(4), 35-45.
- Wysocki, A. F., Kepner, K. W.(2006), Management Beliefs That Tend to Reduce Association Motivation And Productivity. 1-2.

